

REPRODUKTIV TIZIM FAOLIYATI BUZILGAN AYOLLARDA BIOKIMYOVIY VA GEMATOLOGIK KO‘RSATKICHLAR HOLATI

Xayrullayeva S.J., Muxamedova S.N.

*Toshkent Davlat Tibbiyot universiteti, Tibbiy va biologik kimyo, tibbiy
biologiya, biofizika va tibbiy informatika kafedrası*

Annotatsiya. *Mazkur tadqiqot reproduktiv tizim faoliyati buzilgan ayollarda biokimyoviy va gematologik ko‘rsatkichlarning o‘zgarishlarini aniqlashga qaratilgan. Tadqiqot davomida gormonal disbalans, metabolik jarayonlar va qon ko‘rsatkichlaridagi o‘zgarishlar o‘rganildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, reproduktiv tizim buzilishlari organizmda kompleks o‘zgarishlarga olib keladi va bu holatlarni laborator tahlillar orqali aniqlash muhim ahamiyatga ega.*

Kalit so‘zlar. *Reproduktiv tizim, gormonal disbalans, biokimyoviy ko‘rsatkichlar, gematologik ko‘rsatkichlar, anemiya, bepushtlik, polikistik tuxumdon sindromi.*

Mavzuning dolzarbligi. Hozirgi kunda biokimyo, molekulyar biologiya va klinik diagnostika fanlarining jadal rivojlanishi inson organizmida kechuvchi fiziologik va patologik jarayonlarni chuqur va tizimli o‘rganish imkoniyatini yanada kengaytirmoqda. Ayniqsa, ayollarning reproduktiv tizimi faoliyatini belgilovchi biokimyoviy va gematologik ko‘rsatkichlarni tahlil qilish zamonaviy tibbiyotning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Reprodukativ tizimdagi turli funksional buzilishlar organizmdagi gormonal muvozanat, metabolik jarayonlar, qon tarkibi va gematologik parametrlarning sezilarli darajada o‘zgarishiga olib keladi. Shuningdek, yallig‘lanish jarayonlari, gormonal disbalans, endokrin buzilishlar, vitaminlar yetishmovchiligi va gematologik o‘zgarishlar reproduktiv salomatlikka bevosita ta’sir qiluvchi omillar sifatida alohida ilmiy qiziqish uyg‘otadi.

Reprodukativ tizim buzilishlari ayollar salomatligida keng tarqalgan muammolardan biri bo‘lib, ularning soni yil sayin ortib bormoqda. Ushbu kasalliklar

nafaqat tug‘ish qobiliyatiga, balki organizmning umumiy funksional holatiga ham salbiy ta’sir ko‘rsatadi. Ushbu o‘zgarishlarning patofiziologik mexanizmlarini chuqur o‘rganish reproduktiv salomatlikni baholash, erta diagnostika va klinik yondashuvlarni takomillashtirishda muhim ahamiyatga ega. Shu sababli biokimyoviy va gematologik ko‘rsatkichlarni o‘rganish muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega.

Tadqiqot maqsadi. Reproductiv tizim faoliyati buzilgan ayollarda biokimyoviy va gematologik ko‘rsatkichlardagi o‘zgarishlarni aniqlash va baholash.

Material va tadqiqot usullari. Tadqiqot reproduktiv tizim buzilishlari (amenoreya, dismenoreya, bepushtlik, polikistik tuxumdon sindromi) bilan og‘rigan ayollar orasida olib borildi. Laborator tekshiruv usullari sifatida umumiy qon tahlili, biokimyoviy qon tahlili va gormonal analizlar qo‘llanildi. Olingan natijalar statistik usullar yordamida tahlil qilindi.

Tadqiqot natijalariga ko‘ra, reproduktiv tizim buzilishlari kuzatilgan ayollarda estrogen va progesteron darajasining pasayishi hamda LH va FSH nisbatining buzilishi aniqlandi. Biokimyoviy ko‘rsatkichlarda glyukoza va lipid almashinuvida o‘zgarishlar, ayrim hollarda insulin rezistentlik kuzatildi. Gematologik tahlillarda gemoglobin va eritrotsitlar miqdorining kamayishi natijasida temir tanqisligi anemiyasi rivojlanganligi qayd etildi. Yallig‘lanish jarayonlari mavjud bo‘lgan bemorlarda leykotsitoz kuzatildi. Ushbu natijalar reproduktiv tizim buzilishlari organizmning umumiy metabolik va qon tizimi bilan chambarchas bog‘liqligini ko‘rsatadi.

Xulosa. Reproductiv tizim buzilishlari ayollarda murakkab biokimyoviy va gematologik o‘zgarishlarga olib keladi. Ushbu ko‘rsatkichlarni kompleks baholash kasallikni erta aniqlash va samarali davolash choralarini ishlab chiqishda muhim ahamiyatga ega.